

SZARVASI ÚJSÁG

Hetilap, a társadalom, közgazdaság és irodalom köréből.

ELŐFIZETÉSI ÁR:	MEGJELENIK:	HIRDETESEK
Egész évre . . . . . 6 frt. — kr.	hetenként egyszer vasárnap .	jutányos áron vétetnek fel.
Félévre . . . . . 3 frt. — kr.	Az előfizetési és hirdetési pénzek, úgy a lap	A hirdetések az „Árpád” irodalmi és nyomd
Negyedévre . . . . . 1 frt. 50 kr.	szellemi részét illető közlemények a szerkesztőhöz	intézetbe küldendők. Ugyanitt fizetendők azok díjai
Egyes szám ára 12 kr.	Szarvasra küldendők	Budapesten lapunk számára hirdetéseket el
	A nyílt-térben minden garmondsor díja 25 kr	fogad Jaulusz Gyula Dorottya utca 11. sz. továbbá
		A V. Goldberger, servitater 3. sz. alatt.

Egyes akarat is sokat tehet.

A társadalomnak önmagán kell segíteni, ez az első gyógymód, ha a jövő felett elcsüggedni nem akarunk. Ezt már beismerte minden gondolkozó fej, mely bajaink eloszlatásának módja felett önmagában tanakodik.

De miként? veti fel kétkedőleg a kérdést a nemesebb hivatáshoz érzékkel nem bíró tunyaságra hajlandó léhaság. Miként? — a közjó érdekében érvényesíteni valamely ügy körüli buzgalmat a legkorlátoltabb körben is — ez reá feleletünk. Lelkesültség kivántatik mindenhez. Mind azon nagy szellemek, kik a társadalmi, vagy politikai regeneráció előharczosai valának, ihletett kebel nélkül képtelenek lettek volna nemes szándékaik megvalósítására.

Azért a gyáva restelkedés azon cynikus kérdése, hogy „miként”, nem érdemel komoly figyelmet. Ismerjük a szükkeblü önzést, mely nem érez magában semmi küzdelemre hajlamot a közügy érdekében s ösztönnel nem bírván polgártársai javára működni a legkényelmesebb kibuvó ajtót keresi, azon fentebb ismételt kérdésben. Mintha csak azt mondaná vele, hogy a legszentebb egyes akarat, semmivé törpül az óriás társadalmi bajokkal szemben.

Ez a mentsége a tunyaságnak azonban korántsem fogadható el.

Nem rajzolunk a légürbe ábrákat. Nem elvont elmélet mezején száguldozunk. Gyakorlati példa legmeggyőzőbb érv. Illusztrálni akarom azon állítást, hogy első gyógymód a társadalmon segíteni, önkünkben van.

A „Fővárosi Lapok”-ban egy rövid, de nagy fon-

tosságú hír közelébb megjelenve, így szól: „Alsó-Karaszló ugocsamegyei községben Gorzó Elek segédlelkész, a lakosságot, mely dologtalan, korcsmázó volt, s földjeit lassanként prédálni kezdte, éveken át tartott fáradozással, oda vezette hogy mértékletességi egyület alakított, a korcsmát kerüli, nem vesz uzsora kölcsönt, ma a megyében legjózanabb, s jobb módú nép, s maga áldja legjobban a segédlelkészt, ki az örvényből kimentette.”

Lehete ennél kétségtelenebb s egyszersmind lélekemelőbb bizonyíték arra nézve, hogy a legkorlátoltabb körben is, érvényesíteni lehet a törekvést a közjó érdekében?

Ime! egyetlen embernek buzgó és lelkesült akarata folytán egész község lett megmentve az erköcsi és anyagi sülyedés örvényéből! A vérszopók kezei közt zsákmánnyá valandott népnek egész tömege adatott vissza önmagának, és hazai erőnek, mely most már anyagi és erköcsi jólétének emelkedésével példaadólag bírhatni egész vidékre, s számtalanokat int elbagyni a pusztulásra vezető utat.

A hiven betöltött kötelességnek érzete az öntudat azon nyugalmát szállítja a lélekbe, melyet az illető nem cserélne fel a dús gazdagok kincs halma-zaért. De ez is micsoda, azon önérzethez képest, hogy a szigoruan körvonalozott munkakörön felül egy sülyedő község összes lélekszámát megmentettük a nyomortól, a hon társadalmi boldogulsának tényezőivé avattuk fel, s azon józan életszabályra megtanítottuk, mely boldogulásának forrását képezendi, hogy tanulja megbecsülni véres verejtékének szerzeményét.

Hát, széles e Magyarországon, csak egy Gorzó Eleknek jutott volna az isteneknek ezen önérzeti kegyes ajándoka? Vagy szerencsénk, csak egyetlen Karaszló község léteznék hazánk földjén, melyet a sülyedéstől szükség megmenteni?

Fájdalom, e kérdés utóbbi részére igennel nem felelhetünk. Ilyen község százával van, de ritkák a Gorzó Elekek.

A múlt évben Jókai emlegetett fel egy balaton melléki községet, mely hasonló emelkedést mutatékészének fákllya-vezetése mellett. Ottan is a jólét óráról-órára emelkedik. Jókai egy varázsképet rajzolt benne.

Tehát oly szegény volna már e haza az ily ébresztő és kalanzoló férfiakban, hogy csak fehér hollót képeznek a népjólét apostolai?

Mi ezt nem hihetjük, Buzduljanak a példák az illetők és a nép nyomorult tengődése jóléte minősülend, országszerte. **

Csarnok.

Khináról.

— Faragó Ódön felolvasása. —

A földrajzi társaságnak igen érdekes ülése volt. Napirenden csak egy tárgy: Faragó Ódönnek felolvasása volt. A pósta-palota nagyterme, hol a földrajzi társaság üléseit tartja, zsufolásig megtelt nagy és díszes közönséggel.

Hunfalvy János elnök megnyitotta az ülést, bemutatta a megnyerő külsejű Faragó Ódönt, a ki kilencz évig volt khinai államhivatalban s a ki meg fogja ismertetni a hallgatóknak a tapasztalatait.

Faragó Ódön ezután megkezdte felolvasását, melynek érdekesebb részeit következőkben ismertetjük:

A birodalomkormányzatára a császáron kívül legnagyobb hatalmat gyakorol a Tün-ti-csu, azaz birodalmi főtanács, melynek kötelessége télen-nyáron reggeli 4 órakor a császári palotában összegyűlni és térdre borulva, a felséggel tanácskozni. Ezenkívül van még a Lu-ku, azaz a tulajdonképeni kormány. A tartományok kormányzatára van 8 alkirály, 18 kormányzó, ugyanannyi főbíró és főkinestárnok 110 superintendens, 262 helytartó és 573 tanácsbíró.

A polgári mandarin-osztály 9 rangfokozatra oszlik, Hogy valaki melyik osztályba tartozik, azt a kalap csucsán levő gomb, vagy a ruhára himzett arany állatról lehet felismerni. mely a polgári mandarinoknál madarat, a katonáinál pedig négy lábú ragadozó állatot képvisel.

Khinának, mint államnak létezése igen régi. Egy régi hagyomány szerint az első uralkodóhoz az özönvíz után 350 évvel alakult meg. Az uralkodóház 33-szor változott és a trónon maig 298 uralkodó ült.

Tudományos tekintetben a khinaiakban van bizonyműveltség, csak hogy az európaiak előtt ez hiányosnak és ferde nének tűnik fel. A földről pl. khinaiak azt tartják, hogy az lapos és örökile mozdulatlan, ezzel ellenkezőleg az égről azt hogy mintegy tengely forog és miután a nap hold, és csillagok reá vannak fügeszttve, 24 óránként elő-áll a nap és az éjszaka.

A kinaiak szófűzése igen kezdetleges és idomítani nehéz lett volna, mert nagy akadályul szolgált az írás. A khinai nyelvnek ugyanis nincs abc-je; írása inkább rajzolás mint írás. Ily szórajzi írásjegy van minden egyes főnévre, melléknévre, igére, jelzőre stb., a melyek közt rokonságot felfedezni nagyon nehéz. Az írásjegyek számát tökéletesen meghatározni nem lehet; egy szótár 50,000 ily írásjegyet tartalmaz.

Nagy nehézséggel jár a khinai írás, minthogy a fogalmak elnevezésére nem volt elégséges hangzó; a „li” 140 kí

T Á R S A G

A gazdag ember háiala.

Verteuil gróf 50 éves. Családja a legelőkelőbbek egyike Franciaországban, s nagy vagyon fölött rendelkezik. Munkás ember. Irt cikkeket is komoly lapok számára, s publicistai működése bevitte az akadémiába. Különösen nagy szenvedélylyel foglalkozott a mezőgazdasági, nevelésügyi és szépművészeti kérdésekkel. Egyszerre csak képviselőnek választották s a képviselő házban mint heves ellenzéki vonta magára a figyelmet.

Verteuil Mathild grófné 46 éves. Egyike a legbálványozottabb szőke szépségeknek Párisban. Fehér bőre mintha egyre jobban fehérednék az évek leforgásával. Fiatalabb korában kissé soványabb volt; most azonban válai teltek s emlékeztetnek egy szép alma kerektségére. Sohasem volt szebb, igézőbb, mint most, Mikor belép a szalonokba, aranyhajával, hófehér vállával csillagnak képezed, mely most ragyog föl a láthataron . . . a husz éves menyecskék féltekenyek rá.

A gróf és grófné házi életéről keveset tud a világ. Ők úgy házasodtak össze, mint rendesen szokás a magasabb körökben. De hat évet igen jó viszonyban töltöttek el. Ez

idő alatt született Ferdinánd fiók, ki most kapitány, és Blanka leányuk, ki az utolsó évben ment férjhez Bussacc grófhoz. A mit fel nem találtak egymásban, azt gyermekeiben keresték, s így kárpótolták magukat mind a ketten. Már sok idő óta nincs meg ama viszony köztük, melynek házasársak közt kell fennállani. Jó barátok voltak egyszerüen. A világ előtt egymást tullicizáltak a magasztalásban, otthon meg kiki a maga szobajába vonúlt s mluattatta magát úgy, a hogy tudta . . .

Éjfél után két óra mult már, midön Mathild egy bálból hazajött. Szobaleánya levetkőzteté, de mielőtt tavoznék, monda:

— A gróf ur ma este igen rosszul érezte magát.

— Ah! — mormogá magában a grófné. Aztán folytatja:

Ébreszszen föl reggel tíz órakor, mert idejő a varróném.

Másnap, miután a gróf nem jelent meg az ebédnél, rászánja magát, hogy meglátogassa. Ott fekszik a gróf

fogalom megjelölésére szolgál és a hanghordozás különfélesége szerint pl. sógorasszonyt és a szilvát is jelent. (Derűtség.)

A khinai nyelv tanulmányozása közben szőlo oly szavakra akadt, melyek a magyarral felette rokonhangzásuaknak látszanak.

Egy más szokás is divik, mely a magyarral megegyezik és ez az, hogy a keresztnév sohasem iratik a családnév elé.

A khinai történelemben sző van a hunnokról is. Említés tételik ugyanis egy bizonyos harcziás, kegyetlen népfajról, mely Khinába vallási szándékkal több ízben betört és melyet a khinai történészek khun néven említenek.

Khinában, közel 5000 éves fennállása óta nagy haladást tett a tudomány, művészet és ipar. Irodalma oly rendkivűli a minővel más állam nem dícsakodhatik. A regény-írás és költészet a legrégbb időkben is jelentékeny szerepet játszott.

Szóló bemutat több zománcozott edényt, melyekből egy darabnak fáradságos készítése körülbelül 2 hetet igényel.

A Khinai készítmények közt igen névezetes a tus vagyis az ugynevezett indiai tenta. Bemutat egy doboz tust, mely a császári udvar részére készült. A tintatartót laposra csiszolt kőtábla képviseli, melynek felső része megnedvesítetik és a tus reá dörszöltetvén, ebbe mártják az ecsetet. A tus Krisztus után. 220-ban találtatott föl, addig festéket használtak.

Nagyon fontos még a khinai selyemtermelés mely mesé régiségű. A történészek azt állítják, hogy mikor a gyapott Kr. u. 1260-ban Indiából Khinába hozatott, már akkor a selyemtermelés 1000 éve ismeretes volt. A gyapott bevitellel a selyemkermék gyártása elhanyagoltatott, az utóbbi időkben azonban ismét fejlődni kezdett.

Szóló több selyemkermét mutat be, melyeken gyönyörű himzések láthatók. A hölgyközönség érdeklődéssel szemléli a kerméket.

Ágyában, halvány, szenvedő arczzal. Három orvos buzgókodik ágya körül, lassu hangon beszélnek és — rendelkeznek. A beteg két szolga gondolja, mindkettő néma, mint a sir, s lépéseik zaját gondosan fűjtják a szőnyegekbe. Hideg komorság uralkodik a fágas szobában: minden butor a maga helyén. Ez a czeremóniás betegség, mely látogatásokat vár . . .

— Ön tehát beteg, barátom? kérdi a grófnő belépve.

A gróf mosolygást erőtet.

— Oh, csak egy kis bágyadtság — felel ő.

— Nyugalomra van szükségem . . . Köszönöm grófnő hogy meglátogatott . . .

Eltelik két nap. A szoba most még ridgebb, a butorok ugyanazon helyen. A szolgák némán járnak kelnek, néha összesugnak s fejüket csóválják. A gróf már tudja, hogy halálos betegségben van. Szemei órákig becsukva, majd meg mérő n néz magá elé, mintha elhagyatottságán tündőnék . . .

Künn a nagy világban azt mondja a grófnő, hogy férje már jobban érzi magát. Életmódján mit se változtatott, eszik és alszik, sétákat tesz a szokott órákban. Minden reggel és este megkérdezi a gróftól hogyan érzi magát?

— Eh bien! barátom ön hogy van?

— Egy kissé jobban, köszönöm, kedves Matildom.

— Ha azt kívánja, én ön mellett fogok maradni.

Érdekes, ha az embert Khinában ebédre hívják. Bemutatja az alkirály meghívóját, mely hivatalos veres papírra van írva, és melyen ez olvasható: „16-án este 6 órakor csészéim ki lesznek tisztítva. Elvárom ragyogó megjelenésed.“ Mellekelve a névjegy. (Derűtség.)

A nőknek Khinában is, mint a Keleten általában — alárendelt és majdnem elviselhetetlen állásuk van. Társadalmilag nem léteznek, nemük meg van bélyegezve, sőt komoly társaságban róluk beszélni ildomtalan dolog. Khinai nézet szerint az ő rendeltetésök csupán az, hogy az emberiség szaporodására közreműködjenek; ők a férfak bábu, áruczikkei.

A mandarinoknál a gőz és a villany kezd tért hódítani. Tíz év előtti khinai részvényesekből gőzhajó-társaság is alakult, melynek hajói Kaliforniáig jutottak. A társulat létezését a császári kormány kezdetben ignorálta, minthogy azonban a háborus időkben a csapatoknak sokat használt, jelentékeny kedvezményekben részesíti.

Ezekből kifolyólag szőlo bátran meri azon véleményét kockáztatni, hogy Khina nagyszerű jövőnek néz elébe és a mint a multban már egy kisebbszerű mongol invázió volt, úgy lehet attól is tartani, hogy ez jövőben ismétlődni fog és még jöhet idő, midőn a khinai nemzet fiai a világ minden zugát megtöltendik.

Végül Faragó felolvasott egy, az ő részére kiállított khinai utlevelet. Az ismeretlen nyelv feltűnő egyhangusága, az éneklő hanghordozás és különös hangsúlyozás élénk derűtséget keltettek. A jelenlevő hölgyközönség különös kedvteléssel nézegette a pompás himzéseket és csinos rajzokat. Maga az előadás nemcsak tanulságos volt, hanem igen kellemes szórakozást is nyújtott.

— Nem, az fölösleges, Jean és George . . . Minek fárasztaná ön magát?

Egy este azonban lélekzete nehezebb lesz, érzik hogy az éjet nem éli tul. A grófnő épen szokásos látogatását tevė és a beteg egy utolsó mosolyt erőltetve ideges ajkára' mondá:

— Ne menjen ki . . . nem érzem jó magam.

A grófnő elhelyezkedik a szobában. Az orvosok már nem tudnak többé biztatót mondani. A szolgák ugyanazzal a hallgatag gyorsasággal végzik szolgálatukat. Ferdinánd és Blanka után küldenek. Ott állanak már az ágy előtt. A többi rokonok egy szomszéd szobában. Az éj fele nehéz várakozás közt telik el; a czeremónia megvan a gróf meghalt.

De ő nem siet; úgy tetszik, mintha összeszedné minden erejét, hogy a rohamos kimulást elkerülje. Lélekzete mind gyorsabb lesz, majd lessu hörgésbe megy át. S mikor átölelte feleségét, gyermekeit, a falnak fordul és meghal egyedül.

Azzal az egyik orvos föléje hajol, befogja a halott szemeit, aztán lassan, alig hallható hangon mondja:

— Vége van már . . .

A sóhaj és a köny megered. A grófnő, Ferdinánd és Blanka, kezökbe rejtve arcukat, hangosan zokognak, Végre — visszavonulnak. A két gyermek anyját vezet, ki az ajtó-

HIREK

— (A z u j j á r d á k) ellen sok a panasz. Még alig hogy kiépültek s már is süppedeznek több helyen, jelétül annak, hogy a muukalat el van sietve. Czélszerű volna e hiányokon eleve segíteni, — s egyszerű mind végre valahára a járdák tisztítását is elrendelni, mert e nélkül — sáros időben — vajmi kevés szolgálatot tesznek a járó-kelőknek.

— (N a g y J a k a b) az ismert tilinkó-művész körútjában városunkat is útba ejtette s f. hó 23-án a kaszinó helyiségében hangversenyt tartott, melyet azonban igen gyér számú közönség hallgatott meg, noha Nagy Jakab speciális művészete minden tekintetben figyelemre méltó. A művész közönséges pásztor tilinkón játszott, a legnagyobb könnyedséggel adva elő a legnehezebb műdalokat is. Általános szenzációt keltettek az egy szál tilinkón előadott duettjei, melynek titkára sehogys sem jött reá a közönség. A szegény művész sok elismerés mellett, de csekély bevétellel zsebében hagyta el városunkat, hogy tovább folytassa körútját.

— (H a v i á r G y u l a) tartalékos hadnagy úr, ki hat heti szabadság ideje után a napokban távozott el ezredéhez Boszniába, a következő sorok közlése iránt kereste meg szerkesztőségünket: „Mindazon barátainknak és ismerőseimnek, kiktől hirtelen elutazásom miatt el nem búcsúzhattam, e helyütt mondok legszívélyesebb „Isten hozsádát!“ Adjátok Isten hogy minél előbb találkozhatunk! Haviar Gyula.“

— (B.-G y u l á n) Göndöcs Benedek apát s országgyűlési képviselő úr a Körösparton csinos kis telket vett meg, a hol faiskolát rendezett be.

— (M e r é s z s z ö k é s i k i s é r l e t. — Gyulán e hó 18-án egy vizsgálati foglyot (csavargó cigányt) kísért a börtönből a börtönőr a vizsgáló-bíró elé. Midőn a vizsgálatnak vége volt, az idő estére haladt, miért is a fogoly a setétséget felhasználta és midőn a kapun jött volna ki, iramodott ki a Reinhárt féle házból — a vizsgálóbíró helyiségéből egyenesen a sugárutnak és innét a szőlők közzé futott; de a nagy lármára több ember figyelmessé találván lenni reá, Fehér

hoz érve még egyszer összerázkódik s keserves zokogásban tör ki. Ezzel egyelőre eleget tett házastársi kötelességeinek. E zokogás meggyőzhet mindenkit, kétségbeeséséről.

Az orvosok is eltávoznak, csak a szolgák maradnak benn, elterülve a puha karszékeken; ez az, mi után annyira epedtek szolgálatuk közben. Kinyújtóztathatják tagjaikat, a gróf nyögése föl nem ugratja már kényelmes ülésükből. Az egyik észrevesz egy börtönczárát, ott hányódik egy asztalán; gyorsan zsebébe csusztatja, hogy a szoba szép rendje meg ne legyen zavarva.

Lent kalapácsok ütése, kopogása tölti be a nagy szalont. Most vonják gyászba a termeket, Aztán az egész nap eltelik a holtietem behalzsamozásával. A halottszobában csak a balzsamozó van segédjeivel. Más nap mikor felteszik a ravatalra ünnepi ruhájában, úgy tetszik, mintha arczára vissza lopóznék ifju korának üdesége . . .

Itt van a végtisztesség napja. Az elhunyt fia és veje néma udvariassággal fogadják a látogatókat, nézőket. Arisztokraczia, hadsereg, szenatus, akadémia, mind képviselve vannak.

Tíz órakor megindul a gyászmenet a templom felé. A gyász kocsi körül egy herczeg, az elhunyt régi barátja, egy

Kálmán, a tszék gépvezetőjének sikerült a szökevényt elfogni s kezén megkötözve az ügyes (?) és éber (?) börtönőrnek általadni.

— (H a r m i n c z ö t e z e r) británikat fognak a temesvári dohánygyárban pipadohánynya összevagdostni. Ez a szege-di és zentai szivarrobbanás következménye. Mert a vizsgálat folyamán tudvalevőleg kiderült, hogy a robbanó szivarok a temesvári dohánygyárban készültek.

— (H u r b a n s a j t ó p ö r e.) Hurban, a hírhedt panszláv agitátor — mint a derék Felvidéki nemzetőr értesül — sajtópört indit Zmertich Simon ellen, ki a lap hasábjain Hurbanról leleplezéseket közölt. Az inkriminált sorok így hangznak: „Hurban további működésének nem voltam közvetlen szemlélője, de azt tudom, hogy ezután betört Trencsénmegyébe, hol iszonyu rablásokat vitt véghez. Így különösen gróf Csákyinál Budainben szép lovakat rabolt, melyeken Illubokán hol most is ev. lelkész, parádézott, valamint sok szép selyem ruhát, melyekben neje pompázott.“ — E sajtóper érdekesnek ígérkezik, mert kétségkívül Hurban viselt dolgairól sok érdekes adatot felszínre hoz.

— (S a j t ó p e r t) indított Istóczy ellen a főügyészség egy czik miatt mely az Istóczy által szerkesztett „12 röpirat“, tizedik füzetben „Az elszidósodott Magyarország“ czim alatt jelent meg. Titus Aemilius névalairása a cikknek, mely a főügyészség nevezete szerint a magyar zsidók elleni gyűlöletre izgat.

— (M á s o d r e n d ü v a s u t B é k é s e n.) Békés városának több képviselője járt közelébb Budapesten, kik a közelkedésügyi miniszteriumban a magyar államvasutak egyik pontjától Mező-Berény és Csaba közt Békésre vezető viczinális vasut ügyében folytattak tárgyalást. Minthogy a körülbelül 200,000 trtra rugó alaptőke biztosítva van s pedig egy gr. Wenckheim-féle kölcsönrel, valószínű, hogy az engedély néhány nap multán megadatik, úgy, hogy az építést még ebben az évben megkezdhetik. Az elágazó pontra Pusztaföldvár elnevezéssel új állomást állítanak. Az új vasut, mely Békés városát az országos vasuti hálózattal összekötné, körülbelül 8

exminiszter, egy akademikus és egy képviselő lépdelnek, a helyzethez illő komoly méltósággal. A kocsik vegtelen sora követi a gyász kocsit.

A koporsó nem látszik a koszoruk- és szalagoktól. Ez alatt Verteuil grófne szobájába zárkozva ül, megtörten a mély fájdalomtól. Ott ül egy „longne chaise“-n s derékóvének csattjával játszva, merengve néz a plafondra.

A templomban két óráig tart el a ceromonía és a nők jobbra. a férfiak baloldalon helyezkednek el. Az orgona hangja megzendül, s a kar belekezd a halotti énekbe. Magas csengő hang valik ki a kórus énekéből.

— Nemde, a Faure hengja ez? — kérdi egy képviselő szomszédjától.

— Ah, igen. felel szomszédja, egy vén marquis, ki mosolyogva tekintget a hölgyek felé.

— Mily isteni hang! ah ez a Faure! — és a képviselő ur elragadtatva néz föl a kórusra. A nők ajkán mosoly fakad . . . az opera-estére gondolnak . . .

— Soha jobban nem énekelt! — lelkesül a képviselő úr.

A lelkészek, számra vagy huszan — megadják a végtisztességet, a kar éneke elnémul . . . és a gyászmenet kiindul a templomból. —

kilométer hosszúságu lesz, A forgalmat a magyar államvasutak igazgatósága fogja vezetni.

— (P e s t v á r m e g y e) és Kossuth Lajos. Pestvármegye gyűlésén Beniczky Lajos Pestmegye aljegyzője emelkedett hangn beszédben indítványozta, hogy Kossuth Lajos 80-adik születés napja alkalmával üdvözlétét jegyzőkönyvbe foglalva a megye alispánja által juttassa a turini remete kezéhez. Az indítvány lelkes éljenzéssel egyhangulag elfogadott.

— (O l c s ó n é p i e s) olvasmányok kaphatók Szentandrászon Zih Károly ref. néplanitó úrnál. Az általa eddig kiadott művek a következők: 1-ször „Népszáru költemények“ 180 lap, ára — 80 kr. 2-or Versfüzér; népiskolai növendékek számára. 190 lap — ára 40 kr. 3. „Hármas tankönyv“ mely magában foglalja a magyartörténelmet, bibliai történeteket: természetrajzot s toldalékkül a kertészetet; összesen 160 lap, ára 75 kr. 4. Protestáns halotti búcsuztatók: (4 füzet:) 818 lap ára 1 for. 40. 5. „Jó gyermekek könyve: (3 füzet:) 96 lap ára — 18 kr. A művek összes ára tesz 3 for. 53 krt, azonban kik a kiadott műveket együttesen óhajtják megrendelni azok a szerzőnél Békés Szent andráson 3 forintért bérmentesen kapják. Ajánljuk e műveket közönségünk figyelmébe.

— (S z e n t a n d r á s o n) egy mindenesetre dicséretes elismerést érdemlő eszeme penditetett meg, nevezetesen az hogy a most létesített ovoda felszerelési költségének fedezésére minden két hétként esténként felolvasás tartassék 20. kr. belépti díj mellett. Az első felolvasást nov. 18 án Dr Pécsi Dani községi orvos ur tartá meg szép számu közönség jelenlétében. A közérdekű felolvasás általános elismerésben részesült s a jelenlevők teljes megalégedéssel távoztak el az ovoda helyiségéből, azon ígérettel, hogy a legközelebb megtartandó felolvasáson, melyre tiszteletes Darabos Sándor ref lelkész úr jelentkezett ismét találkozandnak. Nagyon óhajtott volna, ha e felolvasások a téli időszakban minél többször ismétlődnének, annyival és inkább, mivel a szellemi élvezet mellett az ovoda anyagi gyámolításban is részesül általa, mire pedig ily zsenge intézetnek igen nagy szüksége van.

Gyönyörű júniusi nap van. A nap szűrő fényvel süt e a földre. A kik nem akarják tovább kíséni a menetet, szép csendesen elpárolognak. Olyik utközben egy-egy utca sarkán fordul be, s válik meg a menettől. A gyász kocsi lassu ünnepélyességgel halad elöl, el eltűnik a kísérők szemei elől, a mint befordul egyik utcából a másikba. A hölgyek feledik, hogy temetőbe mennek s a nyári saisonról folyik a csevegés.

— Mondja csak kedvesem, megy az idén Dieppebe?

— Talán . . . de augusztus előtt semmi esetre. Szombaton Loireba utazunk, családi birtokunkra.

E közben a menet egy sétátérre ér. A fák hűvös árnyékot vetnek a térre, a napsugár mosolyogva kandikál át a lombok között.

— Ah, mily kellemes itt, édesem!

Aztán a gyász kocsi befordul a temető kapuján, A csevegés elnémul, hallgat minden lélek. A menet balra kanyarodik s egy sírbolt előtt megáll. Ott leveszik a koporsót a gyász kocsi síról. És megkezdődnek — a gyászbeszéd.

Négyen beszéltek egymásután. Az exminiszter az elhunyt politikai működését vázolja, kifejtván, hogy a „dicsőült“ megszabadithatta volna Franciaországot, ha jelleme megszenvedti vala az intrikat. A második, az elhulyt kebelbaratja, a magán emberről beszél, kinek példás élete előtt az egész művelt társadalom tisztelettel, elismeréssel hajol

Irodalom és művészet.

P á r s z ó a „J ó k ö n y v e k“-r ő l. Az új magyar „ponyvairodalom“ néhány füzeté „Jó könyvek“ czim alatt e napokban jelent meg. Az ország legnevezetesebb írói vállalkoztak arra, hogy műveikkel leszálljanak a ponyvára, hogy azt mind tartalmilag, mind alakilag megnemesítsék.

Nem üzérkedési vállalatról van itt szó: mert hiszen a ponyva eme termékei ugyanazon áron jutnak a nép kezébe melyen az eddigiek: népünk erkölcsi és irodalmi felemelése a nagy czél, melyre vállalkoztunk, s mely még a kiadó fáradságát is csak akkor fizeti meg, ha e művek elterjedés tekintetében teljes sikert aratnak. Ez pedig csak akkor lesz elérve, ha ezen kétség kívül jobb termékeknek sikerülni fog az eddigi selejteket: többnyire a külföldi ponyva-irodalom rossz fordításait, zsvány és szörny történeteket, a nép erkölcsét, izlését és nyelvét rontó munkákat a térről leszorítani.

E nagy czél elérésére azonban sem a sajtó munkásainak legjobb akarata, sem a kiadó merész vállalkozása nem elég-ségesek: azt csak úgy lehet elérni, ha a nagy czél és vállalat érdekében a nemzet egész művelt zöme kezét fog s azt minden töle tolható módon és eszközök által támogatni é terjeszteni fogja. Első sorban a nemzet minden felekezethez tartozó lelkészei és tanítói vannak arra hivatva, hogy reamutassanak a jóra a selejtes mellett s figyelmeztessék hiveiket, tanítványaikat ez új és olcsó irodalmi termékekre, melyek hivatva vannak népünket hasznosan mulattató olcsó olvasmánnyal ellátni. De sokat tehetnek e czél sikerítésére köztisztviselőink is, különösen bíránk és ügyészeink, kik azt a fogházakban ajánlhatják és elterjeszthetik. Nagy mértékben eszközölhetik az elterjesztést hazánk nagy- és kis-könyváru-sai s a magyar ponyva mostani elárusítói, kik e tisztességes termékeket époly jutányosan és ép annyi haszonnal hozhatják forgalomba, mint az eddigieket. Igen nagyot lendíthetnek vállalaton nagy birtokosaink, kik munkásaik és cselédségük

meg. Egy másik ur, kinek nevét senki se tudja, egyik iparos egylet nevében szónokol, melynek az elhunyt tiszteletbeli tagja volt. Végül egy kis szürke emberke az akadémiai nevében.

Mig a beszéd tartanak, a kíséret jó része a sírfeliratokat olvasgatja. Egy öreg nr ama sírkövet nézegeti a gyászbeszéd tartama alatt, melyen a következő felirat olvasható: „ . . . nemes szívű, nagylelkű és becsületes jellemes férfi . . . „

— Ah, igen! ismertem jól a kötélrevalót! — szólja e magát az öreg ur, megfélekedve a helyzet ünnepélyességéről.

És elhangzik a végső „Isten veled“ is. A koporsót elhelyezik a sírboltba, a gyász kíséret széteszlik, ki erre, ki arra . . . . . Verteuil gróf „otthon“ van.

A gyászba borult grófné még ott ül a „longne chaise“ ben. Még mind játszik a derekúv csattjával, merengve néz a plafondra, majd elke elmerül az ábrándok világában s lassankint gyöngé pir borul arczára.

Zola Emil.

számára e jó olvasmányokat csekély áron megszerezhetik: ugyanezt tehetik gyárosaink és vállalkozóink. Csekély áldozatoknak a kezök alatti munkásosztály erkölcsi emelésében bőjuttalmát fogják nyerni.

E sorok írója, ki egyszersmind „Jó könyvek” nép irodalmi vállalat szerkesztője, első sorban arra törekedett, hogy a nemzet legelső íróit megnyervén, a vállalatot mulattató elbeszélések által népünkkel mindenekelőtt megkedveltesse; rajta lesz, hogy lassanként, a mint vállalat nagyobb és nagyobb elterjedést nyer, s a mint népünk a jobb művek olvasásához hozzászokik, a mulattató és erkölcsi irány mellett a hasznost is fokozott mértékben érvényesítse.

A tartalom és a feldolgozás jelessége iránt bő kezeséget nyújt azon körülmény, hogy irodalmunk legjelesbjei csoportosultak már a vállalat köré ugymint: Abonyi Lajos, Ágai Adolf, Csiky Gergely, Endrődi Sándor, Eötvös Károly, Győry Vilmos, Győrffy Iván, Jókay Mór, Kiss József, Komócsy József, Könyves Tóth Kálmán, Mayer Miksa, Mikszáth Kálmán, Reviczky Gyula, Szász Károly, Tolnay Lajos, Törs Kálmán, Vajda János. stb.

Reméljük, hogy eljő az idő, midőn népünk folytonos értelmi emelkedése mellett népszerű és nem untató modorban a hasznos ismeréseknek egyre több s több ágára terjeszkehetnek ki. Nagy tettekben gazdag történelmünk s az emberi műveltségnek minden ágazata bő anyagot fognak ehez szolgáltatni.

Ily értelemben merjük e vállalatot a nagy művelt magyar közönség figyelmébe ajánlani. Nemzetünk jövője, népünk alsóbb osztályain fekszik, mint; annak erkölcsi érzellete, minden irányu művelődésének kifejtése, az egyetlen alap, melyre egy második ezredév jóléte épülhet fel.

Mi megtettük hazafias kötelességünket, tegye meg mindeki a magáét. RÉVAI TESTVÉREK, mint kiadók. P SZATHMÁRY KÁROLY, mint szerkesztő.

N a g e l O t t ó bizományában Budapesten Schwarz Mór kitünő tanfőrfutól „Az egyenletek megfejtése népszerű modorban” című jeles munka hagyta el közelébb a sajtót, írva az elem-, felső nép- és polnár iskolá, valamint a épezdék számára. A ...or.ó ...j, z e ...ig... egyszerűbb, m...az...l biztos és célra vezető módot nyújt az egyenletek megoldását illetőleg. A növendék „szabályt” nem tanul, hanem eltérőleg a nehéz algebrai alakítól- a feladványok megoldási módját egyszerű következtetés útján sajátítja el, ez azon mód, melyből a számolás tulajdonképen való haszná- a gondolkodási képesség fejlesztése és gyakorlása ered Schwarz urnak e valóban hűzagnótló s 4 ivre terjedő könyve igen alkalmas arra, hogy számolás e szellemképző . melyet külföldön már eléggé méltának, tanítóink megkedveljék. A nagy gonddal s gazdagon összeállított példa-gyűjtemény beosztása mi kívánni valót sem hagy hátra. A munka kiállítása is csinos s a legmelegebben ajánljuk az illetők figyelmébe. Ára 40 krt

Apróságok.

A londoni endő ség jelenté ében é dekes statisztikai adatok található e nagy világvárosról.

E jelentés szerint Londonnak 4,788,657 lakosa van melyvédelmére 11,234 rendőr áll.

Az 1881 évben 103,568 font értéket loptak el, 154 teljes korú és 23 gyermek titokzatos módon eltűnt, 54 holttest a nélkül temettetett el, hogy felismerttetett volna.

London utcáin 252 ember megöletett, 3400 megsebesült. 470 betörés közül csak 91-nek tetteseit tudta ki a rendőrség.

Részeg öntudatlan állapotban 22 228 ember találtatott London utcáin. A múlt évben 26.170 ház épült, a melyek egymás mellé állítva 26 angol mldre terjednének.

Seprű az államkormányzatban.

Kalifornia állam abban a szerencsében részesül, hogy nő elnökjelöltje van, mrs. Stow, a Woman's Herald of Industry személyében. A jelölt nemrég proclamációt bocsátott ki hiveihez, melyből átvesszük a következőket: E minden izében férfi államháztartást annyira bemocskították, a pártszenvedéy-és corruptió itt már oly fokra hágott, hogy nagy szükség van az állam élére egy erélyes háziasszonyra, ki seprővel és portörölővel, az évek óta felhamozódott piszkott ellávolítsa. Mrs. Stow is a self-made woman st. A proklamáció vége pedig így szól: „Reményli-e Stow asszony, hogy megválasztják Kalifornia kormányzójává? Bizonyára igen! Midőn és három évvel ezelőtt Concordban a bölesészeti tanfolyamok látogatam Wasson tr. ezeket mondá nekem: Mrs. Stow, én elvárom kegyedtől, hogy pár év alatt szövetségi szenátorra fogják választani. Nekünk ép olyan nőkre van szükségünk a congressusban, minő kegyed. A kormányzó állás a lépcső, melyen a szenátor lehet az ember s a szenátorság az elnöki székhöz vezet. Kaliforniai választók habozhattok-e még tovább?”

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos Sipos Soma

Ház és föld eladás.

Szarvason, a piacához közel levő **kényelmes úri lakházam**: [áll: 5 szoba, 2 konyha, 1 kamara, 1 pincze, száraz kapu-bejárattal; ugyanazon telken gazdasági épület: 1 tágas istálló, kocsiszin, és magtárral, — ez cserép a lakház zsindellyel fedve:] valamint közvetlen a város alatt 4694. □ öl kítűnű, mindenre alkalmas talajú földem örök áron, szabad kézből kedvező feltételek mellett eladó.

Értekezhetn' személyesen vagy levélileg alólirottal:

özv: Izsák Gergelyné.

H i r d e t é s e k.

B R O G L E J Ó Z S E F

gép és rostalemez gyára Budapesten

Gyár: váczi ut az osztr. államvaspálya közelében. Raktár: váczi körút 68 sz.

Ajánlja minden gazdasági kiállításon kitüntetett, javított gyártmányait mint:

Trieuröket — szelészórstával
Tisztítógépeket szelelővel
Különlegességeket malmok számára
28.466 szabadalmazott hármasekéket

Cséplőgép-rostákat lyukasztott és hasított lemezeket

vas, acél, és horganyból, valamint mindennemű gazdasági gépek és szereket.

Árjegyzékek kivátra ingyen.

GUTJAHR és MÜLLER Budapesten

Első budapesti Trieur, rostalemez és gazdasági gépgyár (ezelőtt BROGLE J. és MÜLLER a Margit-hid közeleiben

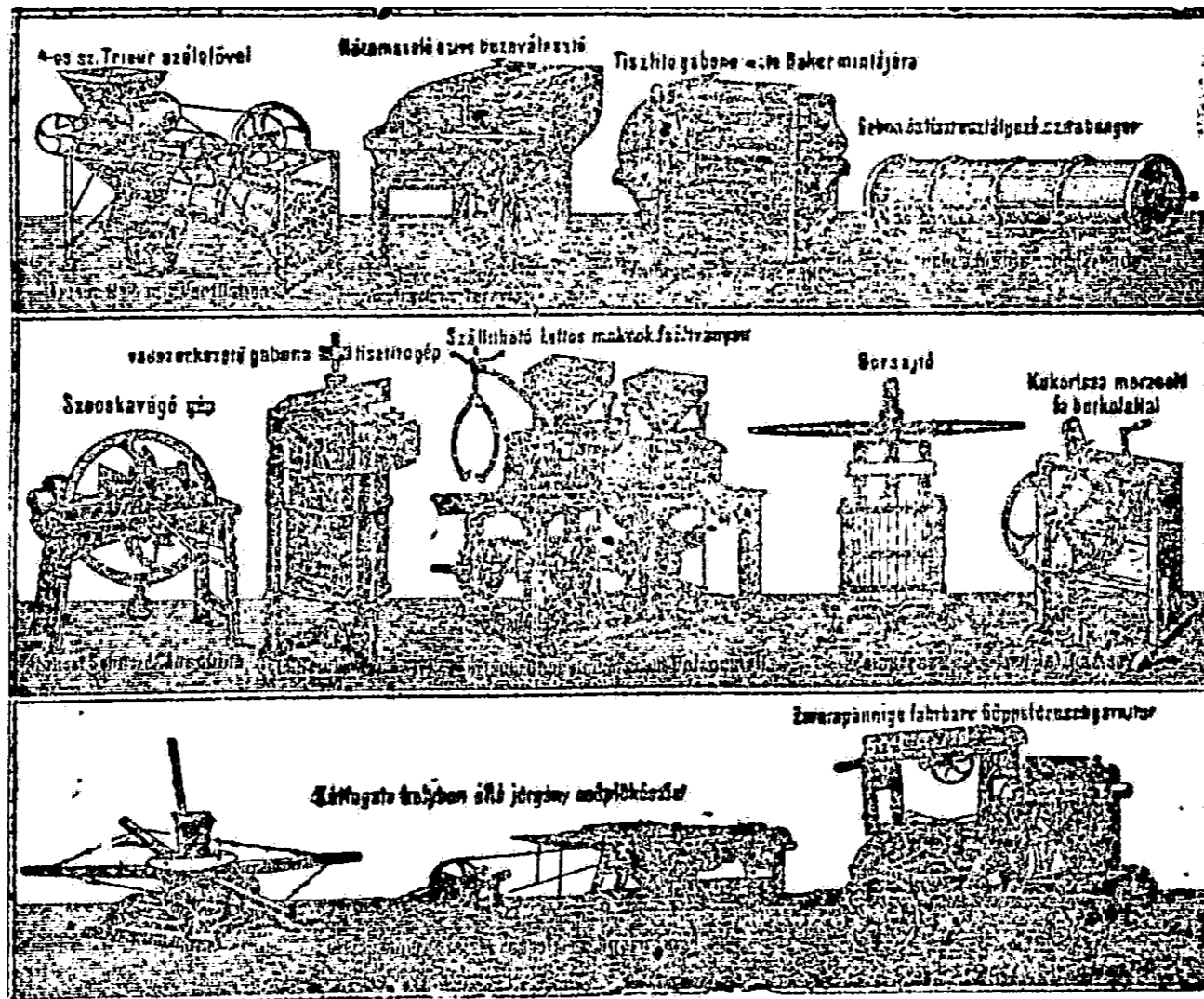
ajánlják szolid szerkezetű és javított gyártmányukat, mint:

Trieurök gazdaság számára
párgány-cséplőgépek.
Szelelő-rosták.

Kukoricza-morzsolók.
Szeeskavágók,
Borsajtók.

Különlegességek malmok
számára.

Duplamalmok.
Malom trieur-hengerek.
Gabona osztályzó hengerek.
Koptató-gépek.
Darvasasztó-gépek,
Tarárok, Detacherök.

Malom-alkatrészek, u. m

Transmissiók

Szijkerekek

ROSTALEMEZEK:

Cséplőgéprosták..

Liszthengersizíták.

Koptató lemezek.

Ráspolylemezek.

Árjegyzékek kívántraingyen és bérmentve,

Gyári raktár és képviselőség Szarvason, Eefant Pál urnál.

SZIKES ANTAL

KÖNYVNYOMDÁJA

S Z A R V A S O N.

ajánlkozik mindennemű nyomdai munka gyors és diszes kiállítására

Községi és gyámi rovatos iven,

HIVATALOS NYOMTATVÁNYOK,

minden alakban,

UGYVÉDI ÉS KERESKEDELMI NYOMTATVÁNYOK

FALRAGASZOK, KÖRLEVELEK,

levélfejek és levélborítékok, névjegyek, füzetek és könyvek

a legjutányosb áron állittatnak ki.

 Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.